

פרוטוקול מס' 77

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום א',
כ"ט בניסן תשי"ד (2.5.54), בשעה 16.00.

- נכחתי: חברי הועדה: י. גורלי - היו"ר
 ח. למדן
 ש. פרלשטיין
 י. בדר
 ק. לוז
 ח. רובין
 א. טטופ

- מוזמנים:
 מר ארגוב - נציב מס ההכנסה
 מר בורש - מטעם אגף מס ההכנסה
 מר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
 מר גפני - מנהל המכס
 מר מזלסון - הממונה על הכנסות המדינה

- סדר-היום:
 1. דיון בענין פטור מס הכנסה של חלק מתוספת היוקר (המשך)
 2. דיון בהצעת-חוק מס מותרות ומס מסוייג (תיקון)
 3. שונות.

היו"ר י. גורלי: פותח את הישיבה.

מר ב. ארגוב: אני מציע לאשר את ההחלטה הבאה:
 "בתוקף סמכותה עפ"י סעיף 8 א' לפקודת מס הכנסה, 1947, מחליטה בזה ועדת הכספים לאשר - לגבי משכורת חודש ינואר 1954 ואילן - פטור מס הכנסה של סכום השווה לאותו חלק מתוספת היוקר המשתלמת עקב עלייתו של מדד המחירים לצרכן (אינדקס יוקר המחיה) מעל ל-175 נקודות, בצירוף סכום של 5 ל"י לחודש."

ועדת הכספים במשך השנה החליטה כמה ~~פעמים~~ החלטות בד בבד עם השינויים שחלו בתוספת היוקר במשך הזמן - פעם הוחלט על 70% ופעם - על 80%. אם דובר על שיחרור מתוספת היוקר, הכוונה היתה על אותו חלק שיוגדל החל מחודש אפריל 1953.

י. בדר: אינני מבין את המלים "בצירוף - 5 ל"י לחודש".
מר ארגוב: ישנה החלטה, שנוסף על כל שיחרור משחררים סכום נוסף של 5 ל"י, וסכום זה יהיה נוסף על 175 נקודות שהייתה פטורות.

אני מציע שמשרד המשפטים יבדוק את הנוסחה
הנ"ל לפני פרסומה.

י. נדר:

שר האוצר יפרסם ב"רשומות" טבלאות מפורטות
על סמך האישור של ועדת הכספים.

מר ארגוב:

ה צ ב ע ה

הצעת-ההחלטה של מר ארגוב - נתקבלה

אני רוצה להביא לידיעת חברי הועדה מכתב
שקיבלתי מאת מזכיר הממשלה בענין שכר השרים.
(קורא את המכתב)

היו"ר י. גורי:

חושבני שהחלטה זו של הממשלה בלתי חוקית
בהחלט, כי לפי החוק ועדת הכספים קובעת

י. נדר:

שכר השרים.

במכתב נאמר, החליטה להביע את דעתה, אין
כאן מדובר על החלטה.

היו"ר י. גורי:

מכתב זה מביע את החלטת הממשלה ולא החלטת
שר באופן פרטי. אני חושב: א. החלטה זו
היא בלתי חוקית; ב. היא מראה רמה מוסרית מסויימת (אינני מתכוון לגנאי);
ג. אני חולק שיש למישהו אחר לומר דבר בענין זה. ועדת הכספים היא המחליטה
על משכורת שרי המדינה ולא על משכורת ~~ה~~ חברי ממשלת שות, ועם כל הערכתי
החיובית לרוח ההחלטה, אני מציע להודיע לשרי המדינה, מטעם הועדה, כי
בהתחשב עם רמת המחירים וגם עם צרכי השרים, עומדת הועדה על החלטתה הקודמת,
היינו - על צמידות משכורת השופטים העליונים ומשכורת השרים. אני מתנגד
ששופט יקבל יותר משר.

י. נדר:

אינני רוצה לדון לגוף הענין אלא להתעכב רק
על ענין הצמידות; החלטת הועדה היתה כי
משכורת השופטים צמודה למשכורת השרים, אך אנו ביטלנו את החלטתנו לא במפורש
אלא בזה שקבענו את משכורת השופטים העליונים מבלי לקבוע את משכורת השרים.
משכורת השרים לא שינינו ואילו משכורת השופטים שינינו.

ס. לוז:

אני מקבל את פירושו של חה"כ לוז באופן
פורמלי. אנו לא כתבנו מכתב לשר האוצר
שעליו להגדיל את משכורת השרים, אבל האמת היא - על כל פנים לגבי עצמי -
שלא היה בכוונתנו לנתק את הקשר. כמובן שאין מניעה להחליט לשנות את
החלטת הצמידות, אני גם חושב שזוהי זכותו של כל עובד - ולו גם שר בממשלה -
להביע, לפני המוסד המחליט על משכורתו, את דעתו על כך - בין אם ידרוש
הגדלת או הקטנת השכר. אם ישנה הצעה מחבר ועדת הכספים להכניס שאלה זו
לסדר היום - אכניסה.

היו"ר י. גורי:

אני חושב שהפירוש הנכון של המכתב הוא
פניה לוועדת הכספים לעיין מחדש בהחלטה
הקודמת שמשכורת השופטים תהיה צמודה למשכורת השרים.

מר סיטרון:

אני מבקש להביא את הענין לדיון במשך החודש.

י. נדר:

מסתבר שהמכתב, בנוגע לקשיינות אחרים -
שדיברנו עליו בישיבת הבוקר - טרם נשלח, אם

היו"ר י. גורי:

כי נערך ונדפס. כעת אצטרך לשנותו.

3. הצעת-חוק מס מסוייג ומס מותרות (הג'ו), תשי"ד - 1954

הג'ו ר. י. גורי:

אחרי דברי-המתיחה של ד"ר טנדלסון, חושבני שניטיב לעשות גם נעבור לדיון מעשי במעיימי החוק.

ש. פרלשטיין:

אני מבקש לעשות כמה הערות מוקדמות. עוד בזמנו, גדיון על חוק מס מותרות ומס מסוייג, אמרתי שמכמה טעמים לא נראה לי כל החוק. לוי דעתי צריך היה להטיל מטים אלה במקור, על חומר הגלם. מחזור בקצרה על ניטתקי מאז.

לפי דעתי הנוצר אינו מקבל את כל הסכום המגיע לו מטים אלה בגלל זה אלא גורמים אחרים במקור. אינני טחסס לוטר, שיש יצרנים המוכנים למכור, ויש מותרים המוכנים לקנות, ללא תשלום מס מותרות או מס מסוייג המוצגת היא לא רק מיעוט הכנסת האוצר, כי אם הדבר גורם להתחבבות בלתי-הוגנת, המעמידה את אלה המטלאים את החוק כלשונו במצב קשה לעומת ספירי החוק.

החוק, בצורתו הנוכחית, אומר למעשה שהאוצר צריך להעסיק מספר רב של עובדים, ועם קבלת התיקונים המוצעים יצטרכו עוד להגדיל את תקן העובדים, ואינני יודע עם על ידי כך תגדל ההכנסה כלשהו. משום כך אני מציע לדון על החוק ביטורו - האם לא הגיעה השעה לגבות את מס המותרות ומס המסוייג במקור.

הג'ו ר. י. גורי:

אילו קיבלנו את הצעתך, עם כמה גורמים היה בא האוצר בטבע?

ש. פרלשטיין:

אגיע גם לזה. נסיון שנעשה בענף הטקסטיל, לגבות את המס באשפרות, הראה תוצאות טובות מאוד, כי על ידי כך רוכזה הגביה, ונוסף לכך ההכנסה עלתה כמעט כפליים. פירוש הדבר שריכוז הגביה מעלה את ההכנסות.

אשר לשאלת הג'ו ר, כל החוטרים הטובאים טחו"ל, יוטל עליהם המס עוד במכס, כלומר כאן תהיה ריכוז מכסיפלי של הגביה, ואילו לגבי חוטרי גלם מתוצרת אא הארץ אין לי כרגע הצעה, אך גם עליהם צריך להטיל את המס במקור, ועל כך צריך לחשוב. על ידי כך הפיקוח על החנויות קטן, טיסון הסחורה יבוטל, דבר שיטין להרבה את מספר העובדים.

י. נדר:

ברור שרעיון מס המותרות, כפי שהוא התבלט במקודה הראשונה, הגה רעיון צודק מבהינה חברתית. אך על המס שאנו דנים כעת, אי אפשר לוטר שהוא מס מותרות כפי שהכרנו אותו בצורתו הראשונית, כי אם זהו מס קניות בטובן מורחב. טבנה טשק הארץ הוא כזה, שקיים פיצור רב של הייצור בין מפעלים שונים - רק מעטים מתוכם טנהלים פנקסנות מסודרת - ומספר המפעלים הוא כה רב שלא כדאי לפקח על כולם. במצב עניינים זה יש צורך בפיקוח מרוכז, פירוש הדבר - גביה במקור. יש טעם רב להעביר כל הכנסות המדינה לגביה במקור, ואז אני מטכים שצריך להטיל את המס על חומר הגלם.

הבעיה אי - טה יהיה ההבדל בין מכס ומס קניות. כאן צריך להבדיל בין סוגים שונים של חומר גלם; למשל אי אפשר להטיל את המס הזה על כל סוגי עץ, גם אלה המשמשים לבניה, וכאן יצטרכו לעשות הבחנה מדויקת, אולם בכל זאת יטאר סוג מסויימ של ריהוט, ריהוט פשוט יותר הנעשה מעץ לבן, שיהיה פטור בכלל ממס, ולטומת זאת ייגבה ביתר יעילות המס על הריהוט הטוב.

לפי השיטה ההולכת ומתגבשת, גודלת התקופה טומן הטלת המס ועד פרעונו על ידי החייב. באיזה אופן אפשר כיום לגבות את המס מהטיטונאי במשך חודש ימים? - רוצים להפוך את המפעל למוטד בנקאי של המטסלה. אני מבין שדורשים בטחונות וערבויות, אך אין לדרוש שהטיטונאי והיבואן ישלטו את המס טרט קיבלו את הכסף ממכירת הסחורה. כאן דרוש תיקון, והתיקון הזה מוכרח לבוא בצמידות להצעה זו.

ח. למסן:

ככל שאנו דנים על טכס או על מס מותרות, אתעוררת בעיית המאזרים. אני כופרת בזה שאין בארץ פיקוח על המחירים; במקום הפיקוח על מחירי מכסימום, ישנו כעת פיקוח פנימי - לא להוריד את המחירים תחת מינימום ידוע. כל מוצר המשוחרר מפיקוח מתארגנים יצרניו בסינדיקט, ואז הפיקוח מתחזק יותר מאשר היה פיקוח הממשלה. ויש מוצרים, שמחירים עליהם יותר מ-100%.

במצב עניינים זה איננו חושבת כי מוצדק הוא, שחוטרי גלם הטובאים לארץ יהיו פטורים טכס. טה גם שאין כל השגחה על הקלקולציות של המחירים. אילו היה מס על חומר הגלם, אפשר היה להסתמך אך בטס מותרות בלבד, ויש בזה יותר צדק, וחושבני שגם ההכנסות תגדלנה. אני בעד מס מותרות גבוה על מותרות טכס ומכס על חוטרי גלם.

היו"ר י. גורלי:

שאלה זו התעוררה פעמים אחדות בשעת הדיון, על מס מטוייג וטס מותרות; עד כמה שאני זו כר, גם הטומחה של או"ם הקדיש בדו"ח שלו חלק על נושא זה, על גביית המס במקור, והממליע באותם נימוקים - שהשיטה הנוכחית גורמת לריבוי של עובדים, ישנו אפשרויות של התחמקות, יש פרצות רבות וכו'. אם זכרוני אינו מטעה אותי, הוא גרס שאפשר יהיה לצמצם את מעגל המסלמים ל-10,000 יחידות, כי הוא הביא בחשבון את כל היצרנים בארץ וגם שלבים מטויימים בתהליכי-ייצור בשימוש מוטר גלם. אך הוא הביא בחשבון שהמס יוטל על כמה שלבי ייצור מתוך מנתם של צמצום רב. אני מניח שבענין זה אין חלוקי דעות, אבל השאלה היא במידה מידה אפשר לבצע זאת בלי להקטין את ההכנסה.

מר גפני:

כשמדובר על הטלת המס במקור צריך להבדיל כמה מדובר. אותו טומחה של או"ם בדברו על מקור חכוון לאותו דבר שאנו טתכוונים אליו, אף היצרן שמיצר את החומר המוגמר, ולא היתה הכוונה על חומר הגלם. בדו"ח הנזכר נאמר, כי הטלת המס על חומר גלם מכבידה על היצרן במימון, כיוון שעליו לשלם את המס בעת היבוא, בשעה שאם הוא משלם את המס על המוצר המוגמר הוא מרויח את כל התקופה של תהליך היצור נוסף לתקופה שאנו מעניקים לאחר גמר היצור, כלומר לאחר המכירה. ועוד נימוק: במידה והיצרן ישלם מס על חומר גלם בעת היבוא, הוא יכניס הוצמה זו לקלקולציה שלו, באופן שכל דולר של מכס מתבטא ב-4 דולר בעת מכירת המוצר. זה מייקר את המחירים בהרבה יותר מאשר אילו שולם המס בעת המכירה, כאשר אין הוא יכול להכנסו לחשבון הקלקולציה.

את ריכוז הגביה אנו מטודלים להשיג בתהליך היצור, אך איננו יכולים להטיל מס על כותנה או על חוטים, כי אין לדעת איזה תוצרת תיוצר על ידי כותנה זו או חוטים אלה. כפי שנאמר, חיפשנו דרך בתעשיית הטקסטיל, ריכוזו את הפיקוח באשפרות, אבל האחראי נשאר היצרן הבדים. אותו דבר אנו עושים בתעשיית המטטרים.

אני מצטרף לדעתה של הה"כ למדון, כי אין הצדקה שלא מוטל מכס על חוטרי גלם. דבר זה נשאר מתקופת המנדט, כאשר חומר גלם היה פטור ממכס, והכוונה היתה לא להטיל מכס מגן על סחורות המובאות מבריטניה לארץ. היום היבוא אסור בהחלט, ובמידה שהוא בא מכסי המגן הם גבוהים מאד; באופן שיש סוגי סחורות שיכולנו להטיל מכס על חומר הגלם שהן מיוצרות ממנו ולפטור את הסחורות טכס. דוגמה: יכולנו להטיל מכס על חוט ברזל ולפטור את המטטרים טכס מטוייג.

אשר לטענת היצרנים כי יש כאלה המתחמקים מתשלום המס, מוטב לומר להם, כי איגודם, אשר בדרך-כלל מופיע מלוכד כלפי חרץ, צריך לדאוג לכך שלא יהיו משתמטים. אותו דבר אפשר לומר בנוגע לטענה על אי תשלום מס הכנסה.

כעת נידונה ההצעה להטיל מכס על חוטרי גלם מטויימים ולהפחית את שיעור מס המותרות. על ידי כן תקטן התחרות המשתמטים לגבי שאינם משתמטים, טטום ששיצורים נמוכים יותר של מס מותרות לא יצדיקו את הכדאיות של ההשתמטות.

א. טטרפ:

האם אי אפשר לפתור שאלה זו על ידי הארכת מועד היצרנים לתשלום המס?

אז לא תהיה כל הכנסה לאוצר. הדבר גם יכביד על ביהול האדמיניסטרטיבי של כל

מר גפני:

החשבונית האלה.

בדיוכנו על חוק זה לנגד עינינו צריכה להיות המטרה הפיסקלית שברצוננו להשיג, ולפי איזה

ד"ר טנדלסון:

כונה כלכלית הנהגנו את מסי הקניה שלנו, שהם שונים ממסים דומים בעולם. כל הפדיונות נוכחו שהמסים המפציפיים על תצרוכת - טבק, כוהל, מלח, גפרורים - יש גבול לאפשרויותיהם ולא די בהם כדי לפתור את בעיית הצרכים הפיסקליים של מדינה מודרנית. כל הפדיונות הגיעו להנהגת מס מחזור, ומס מחזור כללי כולל הגיעו ל"פרצ'ס טקס". אנו אצ עשינו את הדבר באופן טלקטיבי, לא רצינו להטיל סתם מס רגרסיבי בלתי מווייג על כל האוכלוסייה. עוד טוקדם לבוא למסקנה שאצלנו בלתי אפשרי להטיל מט מודרג ומחושב, ובמקום זה להטיל סתם מס על כותנה, באופן שהמס על תוצרת חקלאיה 15% ואילו על שמלה דרת 0.5%. אם נזכה שביטול הפיקוח לא יתן את התוצאות המקורות, נחשוב על תרופה.

אני מסכים עם דברי מר גפני, בנוגע להטלת

מס על חומרי גלם מסויימים והקטנת שיעורי מס הסותרות על מוצרים מאותם חומרים, אך הכל לפי המטרה - יעילות בגבייה. ולמעשה הצעת החוק אינה אלא הצעות טכניות לשיפור הגבייה. אני מודיע באופן פומבי, שלשם השגת מטרה זו אגף מס הסותרות והאוצר עשו ויתורים גדולים בהקטנת שיעורי המס. אני מטובע שהודות לויתורים שהאוצר עשה היתה במשך השנה האחרונה יציבות מסויימת במחירים, ואף הורדו מחירים של מצרכים מסויימים.

אנו עובדים לדיון בסעיפי החוק.

היו"ר י. גורדי:

סעיף 1 - החלפת שם החוק

אני מציע לכתוב "מס קניות" במקום "מס קניה".

י. בדר:

ש. פרלשטיין:

כל ההצעה הזו לא נראית לי. עד עתה מס מסוייג ומס סותרות היו שני מסים נפרדים, והיה ברור שעל סוג מסויימים של סחורות, שהם לצריכה עטמית, אין להטיל יותר מ-7% מס. אם תתקבל הצעת המיזוג, יטושטש הגבול בין שני סוגי סחורות - סחורות לוקטוס וסחורות לצריכה עטמית. שינויים אלה עלולים לפגוע גם בשני סוגים - "סקס" ו"מלבן", אשר הנהיגו לגביהם מס מסוייג במקום מס סותרות, וכעת איננו יודע מה יהיה דינם של סוגים אלה. אני הושב שהחלוקה הזאת היתה מוצדקת מאד, כי היה ברור, שאם ועדת הכספים החליטה על סוגים מסויימים כעל סחורות שאין להטיל עליהן מס מעל לאחוז ידוע, הרי אי אפשר להעלות את המס. כעת הבחנה זו תטושטש וכל זה יינתן להחלטת שר האוצר, ואין בטחון שהוא ישמור על החלוקה הקיימת. משום כך אני מתנגד לשינוי השם, שהוא בעצם שינוי מהותי של החוק.

ד"ר קיטרון:

איננו רוצה להתערב בשאלת שינוי השם כשם, אם כי עוד לפני 4 שנים היה ברור לי שנצטרך להטיל את המס על סחורות שלא תוכלנה להיות ~~מסווגות~~ סוגיות לסחורות מסותרות. אך טועה חה"כ פרלשטיין באומרו שיש כאן שינוי מהותי של החוק. לפי הטעם הנזכר, לגבי סחורות ששר האוצר קבע אותן, רשאי הוא להטיל עליהן מס מסוייג ואילו לגבי חלק שני של סחורות רשאי השר להכריז עליהן כעל סותרות. הטעם להבא לא ישתנה, אלא ששר האוצר יהיה מסור, מעכשיו ואילך מהכרזה זו. כאן קבענו טייג, ביתנת סמכות לכנסת לדחות העלאת או הטלת מס.

ש. פרלשטיין:

עד כמה שאני זוכר היתה רשימה של מצרכים שאסור להטיל עליהם מס סותרות ומס מסוייג.

ד"ר קיטרון:

הכלל הזה נשאר, להבא על מצרכים אלה לא יוטל מס קניות.

טעיה 2

ד"ר קיטרוב:

יש כאן שני תיקונים מהותיים הבאים למנוע התחמקות מתשלום המס. אדם המוסר סחורה לקומיטייה היה למעשה פטור מהמס כי לא היו כל אמצעים חוקיים לגבות מסחורה כזו מס. כעת אנו מציעים - והכוונה היא לסוחרים - שהמוסר לקומיטייה חייב בתשלום מידי, אבל במקרה שהסחורה לא תמכר והוחזר לאדם שמסרה - יוחזר המס.

ש. פרלשטיין:

אני יכול להבין שצריך לסמן סחורה זו כדי שלא תמכר ללא מס, אך אינני מבין מדוע צריך לגבות את המס לפני מכירתה. צריך למצוא מודוס אחר ולא תשלום מידי.

מר גפני:

אשר למועד התשלום, אנו עושים בנידון זה כל מיני סידורים עם כל הענפים, הדבר אטור גם ביחס לסחורה שנמסרה בקומיטייה. העיקר בתיקון הזה הוא למנוע טענות שסחורה זו אינה חייבת מס, ואשר לאופן התשלום - כל אחד ימא לידי הסדר עם שלטונות המבט.

היו"ר י. גורי:

אם כי הדבר חורג מהדיון שאנו מקיימים כעת, אני רוצה לחזור למקרה שקרה הבקר עם מר רוזילי, וברצוני להודיע כי מר רוזילי הודיע שהוא חוזר בו מסבריו. (י. בדר: הוא רק ביקש למחוק אותם מהפרוטוקול) פירוש הדבר דברים אלה כאילו לא נאמרו. מכיוון שכך, אני אומר שאם יופיע משהו בעתון בנידון זה, הדבר יהיה בניגוד למסורת שלנו, ואני מבקש מחברי הועדה לא לפרסם דברים שלא ניתנים לפירסום.

י. בדר:

אני מודיע שבענין זה לא מקבל שום פרות.

היו"ר י. גורי:

איננו מקבלים הודעה כזאת. אני חושב שאתה יודע טוב להבחין בין דברים שיותר לפרסם ודברים שאסור לפרסם, מכל מקום אתה יודע להבחין בין הודעות שיותר לפרסם ובין הודעות שאסור לפרסם.

י. בדר:

היו"ר בדר הודיע שכל מה שהממשלה מבקשת לא לפרסם נשאר בגדר סוד, אבל לגבי הדברים שהממשלה אינה מבקשת סודיות אין איסור לפירסום.

היו"ר י. גורי:

אמרתי "בדרך-כלל", לא דיברתי בענין זה. אמרתי שבדרך כלל אם בא כוח הממשלה אינו מבקש שבדבריו יהיו בגדר סוד, אין הסודיות חלה עליהם, אבל כאן היתה טעות אחרת, בא-כוח הממשלה חזר בו מסבריו, ואי אפשר לפרסם דברים שהאומר אותם חוזר בהם. פה אנו עוברים לשטח של הגינות. אינני חושב שאם אדם הפליט פליטת פה, דבריו צריכים להופיע בעתון, וביחוד בענין כה דליקטיבי. אני מוסר זאת לשיקול דעתו של חה"כ בדר - האם זה הוגן לנהוג כך כלפי אדם. ואשר לענין הסודיות, אני מודיע שאף אחד מאתנו אינו חופשי ואין להוציא מן הכלל.

י. בדר:

לסעיף 2: כאשר בקיבוץ יחליטו לבנות בנין משקי, לא בנין לוקסוס, ויכינו בעצמם בלוקים, לפי החוק הזה יצטרכו לשלם מס, כי נאמר "שימוש לצרכי עסק", כלומר לא רק מכירה, אלא גם עסק לשימוש עצמי.

ד"ר קיטרוב:

הפירוש של חה"כ בדר אינו נכון, טעיה זה בא למנוע מקרה כגון זה: קבלן שבעצמו מייצר אמבטיות ומחזיק אותן, לא מוכר אותן, אלא משתמש בהן בבתיים שהוא בונה; יחד עם מחיר הבית הוא גובה את מחיר האמבטייה ומשתמש ממס.

י. בדר:

הקושי הטכני הוא בזה שבמקרים מסויימים היצרן בטקום לספור את המצרך הוא טכנים אותו לתוך נכסי דלא-ניידי ולא משלם מס מותרות. אני מבקש להגביל את הסעיף הזה למקרים כאלה, כי לפי הנוסח הנוכחי יטילו מס גם על אותו קיבוץ שמכין בלוקים לבניית מפעל מסקי.

ח. רובין:

הבעיה היא, האם את המס צריך להטיל על עבודה ולא על חומר, כלומר אם יצרן ייצר מוצר לצרכיו הוא, הוא משלם מס בעד עבודתו. אני רואה צדק בהטלת המס על החומרים, אבל היות והשיטה היא להטיל את המס על המוצר המוגמר, אין הדבר נראה כעניין צודק. אני מבין שקיבוץ צריך לשלם על תוצרתו למכירת חוץ, אבל לא על תוצרת לשימוש עצמי.

היו"ר י. גורני:

אם יש הצעות להגדרות אחרות, אני מבקש להכנין לישיבה הבאה, בינתיים נמשיך בדיון

ביתר הסעיפים.

סעיף 3

מר גפני:

תיקון זה בא גם בעקבות טענת היצרנים על התחרות בלתי הוגנת, כי יצרנים שונים מצהירים על מחירים שונים, ובהתאם לכך המס שונה על אותם סוגים. מוצרים על ידי התיקון אנו משתדלים להגיע לשיטה חדשה בענפים מסויימים, להטיל את המס על יחידה - למשל מטר או משקל וכד' - והוא יהיה אחיד לגבי המוצרים מאהתם חומרים ללא הבדל מחירים.

י. בדר:

עד כמה שאני יודע המדיניות כיום היא לבטל את המכס הספציפי ובמקומו להטיל מכס לפי הערך. כאן אני רואה מגמה הפוכה. לא נכון לומר שהיום בכל המקומות המחירים שונים, יש מקומות שונים ובקולם מחירים שונים. לפי דעתי השיטה של מחירים שונים היא בריאה וצריך לעודדה. אם יוטל מס אחיד וקצוב, הדבר יגרום למחירים אחידים, וכמוהם כהזמנה לקרטליזציה. משום כך חושבני שההצעה אינה מתקבלת על הדעת.

היו"ר י. גורני:

אני מבין שזהו פרינציפ בריא - מחירים שונים בטקומות שונים - אבל לא כאשר ההבדלים מגיעים ל-50% ויותר אחוזים, דבר שטעיד על רמה נמוכה בטחור.

י. בדר:

אינני יודע כיצד לטעון נגד השיטה המורגת הזו שהכנסת רשאית במשך חדשים לבטל צו. אני חושב שזוהי קריקטורה של חוקים. אפשר להגביל את הסמכות הפרלמנטרית בכל מיני עניינים, אך אסור להגבילה בענייני מסים. פירוש הדבר שהכנסת מעבירה לממשלה סמכות להטיל מסים, ואין כאן ענין של אמון או אי אמון בממשלה זו או אחרת, זהו דבר פרינציפיוני. בכדי לתת לנו איזה פיקציה שיש השפעה לכנסת בא הסעיף הזה, שהכנסת רשאית לבטל מס במשך חדשים.

כידוע, בנוגע לצוי מכס וכלו קיים סידור טכני אחר, בהתאם לטענות המחייבת שווים אלה יהיו סודיים לפני פרסומם, ואילו גם במקרה זה הייתם מסתפקים בפרוצדורה זו לא הייתי מעורר את השאלה.

ש. פרלשטיין:

הבדלי המחירים שיש בין חנות לחנות אינם נובעים מזה שמישהו רוצה להרויח יותר ומישהו פחות, אלא מזה שהוצאות היצור כבתי-חרשת שונים אינם שווים, ויש שנית חרושת פלוני מוציא אותו מוצר במחיר זול יותר מבית חרושת אחר. ואם אנו רוצים למנוע קרטליזציה - צריך לאפשר התחרות חופשית בשוק.

ח. רובין:

לסעיף 3 ראשית כל יש לי הערה משפטית - אם יתקבל הנוסח המוצע של סעיף 3, הרי צריך לתקן סעיף 4 של החוק המקורי, לפחות על ידי מחיקת סעיף קטן (ג).

ד"ר סיטרון:

חושבני שח"כ רובין צודק.

ח. רובין:

אני מתנגד בתוקף לבטל את מס הטורניג; אין כל טעם להסיר את ההגבלה של 7.5% גם לא נראה לי שיש בשינוי זה מסוים חיוב לגבי התוצאה הפיסקלית, אשר נדמה לי היא מפורקת מיד לגבי המסים שרוצים להטיל. ומה תהיה התוצאה הטעשית? - שיתוק המסחר. אני חושב שכל צמצום של הפעילות הכלכלית בטעם של חוסר עבודה, יש בו סכנה רצינית. כל מס שעובר אופטימום סטטיים, לא יתן כל תוצאה אצטגאג פיסקלית, מסוים שהוא מבטל את הפעילות הכלכלית, ובטעם הנוכחי צעד כזה נראה לי לגמרי בלתי שקול. אינני מתנגד להגדיל את מס המותרות על צריכת מותרות, אבל אני מתנגד בתוקף להגדיל את המס על טקסטיל, בעליים וכל אותם הדברים המשמשים לצריכה המובנית.

אשר להצעה בדבר הטלת המס על יחידה, לא לפי הערך, אני נוטה לקבל הצעה זו, כי יש בזה פלוס לגבי סוחרים הגונים, יש בזה מסוים הבטחה לשווייון.

אשר לצד הפורמלי, אני חושב שצריך להביע לשיטה שכל שינוי בתעריף המס יהיה טעון אישור הכנסת, כפי שזה נהוג לגבי צוי מכס ובלו. היום המס הזה מוטל על רוב הסחורות, ואין כל הצדקה שלא בנהג במקרה זה באותה שיטה כפי שנוהגים לגבי צוי המכס, כלומר שכל שינוי טעון אישור, תוך חדשיים, על ידי הכנסת.

מר זגפוני:

אשר להתנגדות בדבר ביטול הסייג של 7.5%, אנו הסברנו שבנידון זה לא חל כל שינוי, כי לפי החוק הקיים שר האוצר רשאי לקבוע על איזה סחורות יהיו מוטלים 7.5% ואיזה סחורות יוכרזו כסחורות-מותרות; ההבדל יהיה רק בזה, ששר האוצר לא יהיה חייב להכריז על סוגי סחורות כעל מותרות, אלא יוכל לקבוע באופן ישיר את המס.

מכל מקום טיזוג שני המסים יביא לידי יעול אדמיניסטרטיבי, ואילו סמכויות השר אינן משתנות.

הישיבה נועלה בשעה 19.00.